

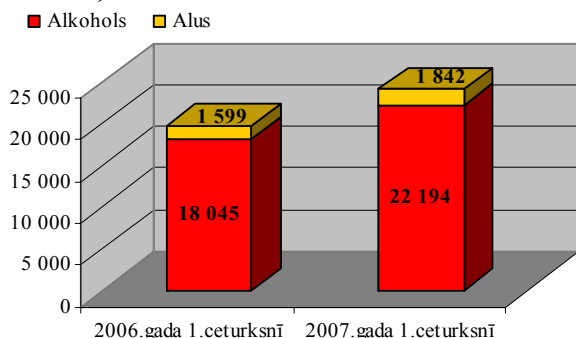
Alkohola aprīte 2007.gada 1.ceturksnī

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

Kopumā **2007.gadā** par alkoholiskajiem dzērieniem **plānots** iekasēt akcīzes nodokli **Ls 93,6 milj.** apmērā, kas ir par 13,5% vairāk kā 2006.gada faktiskie akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholu. Akcīzes nodokļa ieņēmumu gada plāns tika paaugstināts, ņemot vērā alkohola kopējo realizācijas apjomu palielinājumu par 11% 2006.gadā salīdzinājumā ar 2005.gadu.

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholu
(tūkst. Ls)

salīdzinājumā ar pērno gadu un ar valsts uzraudzības institūciju pastiprināto uzraudzības darbu.

2007.gada 1.ceturksnī akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholu ir **Ls 16,3 milj.**, kas ir par 4,4 miljoniem latu jeb par 22% vairāk kā pērnā gada pirmajā ceturksnī.

Tā kā akcīzes nodokļa likmes alkoholam nav mainītas un nav arī veiktas būtiskas izmaiņas alkohola aprīti reglamentējošos normatīvajos aktos, nodokļa ieņēmumu pieaugums skaidrojams ar alkohola realizācijas apjomu kāpumu

uzraudzības institūciju pastiprināto

2.attēls

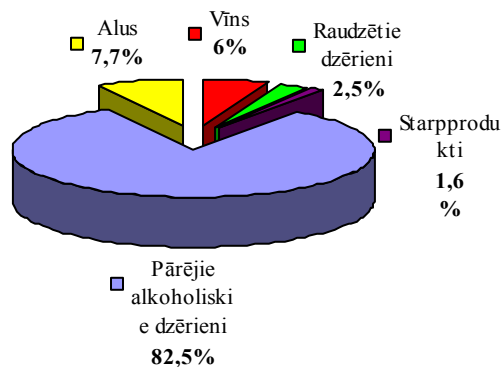
Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā 2007.gada 1.ceturksnī:

- vislielāko īpatsvaru sastāda ieņēmumi par **pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem**¹, ko nodrošina salīdzinoši augstā akcīzes nodokļa likme (skat. *1.pielikumu*) attiecībā pret citām dzērienu grupām piemērojamajām nodokļa likmēm, jo alkohola patēriņā šī grupa sastāda 15-20%.

- nepilnus 8% no kopējiem nodokļa ieņēmumiem par alkoholu šī gada 1.ceturksnī sastāda ieņēmumi par **alu**, kaut arī alkoholisko dzērienu patēriņā alus aizņem $\frac{3}{4}$. Šo lielo diferenci veicina zemā nodokļa likme alum.

- 6% sastāda iekasētais nodoklis par **vīnu**, ko nodrošina dzēriena īpatsvars kopējā alkohola patēriņā. Kaut arī nodokļa likme nav sevišķi augsta, tā tomēr ir optimāla, jo vīnu īpatsvars gan akcīzes nodokļa ieņēmumos, gan dzērienu patēriņā ir līdzvērtīgs.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra par
alkoholu 2007.gada 1.ceturksnī

¹ degvīns, konjaks, rums, alkoholiskie kokteiļi u.c.

2. Alkohola aprītē iesaistītie komersanti

2007.gada 1.ceturksnī atļaujas komercdarbībai ar alkoholu bija:

- 109 komersantiem, kuriem ir spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, kas ļauj alkoholiskos dzērienus saņemt un glabāt, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, tai skaitā 22 komersantiem 27 akcīzes preču noliktavās ir atļautas tādas darbības ar alkoholu kā ražošana, apstrāde, pārstrāde un fasēšana;
- 58 komersantiem, kuriem ir akcīzes preču noliktava, veic darbības ar alu, no kuriem 20 komersantiem ir tiesības veikt alus ražošanu;
- četriem komersantiem, kuriem ir spēkā esošas licences apstiprināta tirgotāja darbībai, kas ļauj saņemt alkoholiskos dzērienus atliktajā nodokļu režīmā no dalībvalsts un pēc akcīzes nodokļa nomaksāšanas, nodarboties ar akcīzes preču vairumtirdzniecību;
- 164 komersantiem, kuriem ir spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai, no kuriem 118 veic vairumtirdzniecības darbības ar alkoholiskiem dzērieniem, 105 komersanti veic vairumtirdzniecību ar alu;
- 4818 komersantiem ir licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai;
- 295 speciālās atļaujas (licences) alus mazumtirdzniecībai.

3. Spirta aprīte

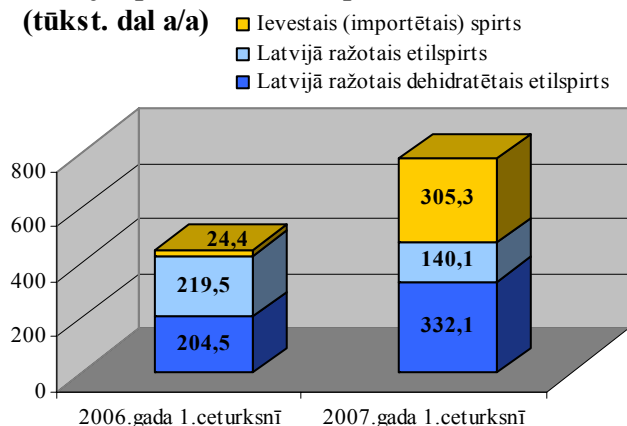
Latvijā spirta aprīte tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku:

- etilspirta ražošana Latvijā 2007.gada 1.ceturksnī licences ietvaros atļauta četriem komersantiem - trīs komersanti veikuši etilspirta ražošanu, viens komersants veica etilspirta pārstrādi;

- etilspirta ievešanu, tai skaitā importu, 2007.gada 1.ceturksnī veikuši pieci akcīzes preču noliktavu turētāji.

3.attēls

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)

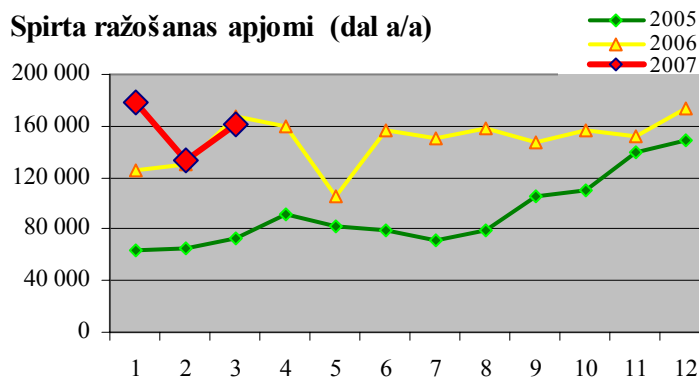
2007.gada 1.ceturksnī valstī saražoti 472,2 tūkst. dekalitru absolūtā spirta (dal a/a), pie tam 70% no tā ir dehidratētais spirts, kas praktiski viss tūlīt pēc saražošanas tiek izvests no Latvijas uz citu ES dalībvalsti.

Vietējā pieprasījuma nodrošināšanai Latvijā spirts tiek arī ievests – šī gada 1.ceturksnī kopumā no citām valstīm ievesti 305,3 tūkst. dal a/a etilspirta (skat. 2.pielikumu).

No kopējā 2007.gada 1.ceturksnī pieejamā etilspirta apjoma Latvijā, tas ir 844,2 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests):

- 59% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm;
- 28% tika izlietoti alkoholisko dzērienu ražošanā;
- 2,7% nodoti citiem spirta patērētājiem;
- nepilns 1% izlietots denaturēšanā.

4.attēls

2007.gada 1.ceturksnī Latvijā saražoti 472,2 tūkst. dal a/a spirta, kas par 11% pārsniedz 2006.gada pirmā ceturkšņa rādītājus.

Etilspirta ražošanas apjomi palielinājušies, ņemot vērā dehidratētā etilspirta (99,9 tilpumprocentīgais) ražošanas kāpumu par 62% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgā

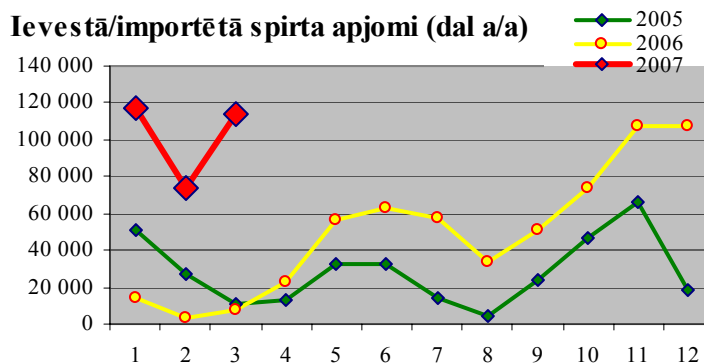
perioda rādītāju. Ja 2006.gadā vidēji mēnesī tika ražoti 85 tūkst. dal a/a dehidratētā spirta, tad šī gada pirmo trīs mēnešu vidējais rādītājs pārsniedz 110 tūkst. dal a/a atzīmi. Praktiski viss no saražotā apjoma tiek izvests uz citām ES dalībvalstīm.

Vietējie spirta ražotāji vairs nespēj pilnībā apmierināt pieprasījumu pēc spirta, kas palielinās visās jomās – gan alkoholisko dzērienu ražošanā, gan medikamentu un kosmētisko līdzekļu ražošanā, līdz ar to aizvien pieaug ievestā jeb importētā spirta apjomi.

5.attēls

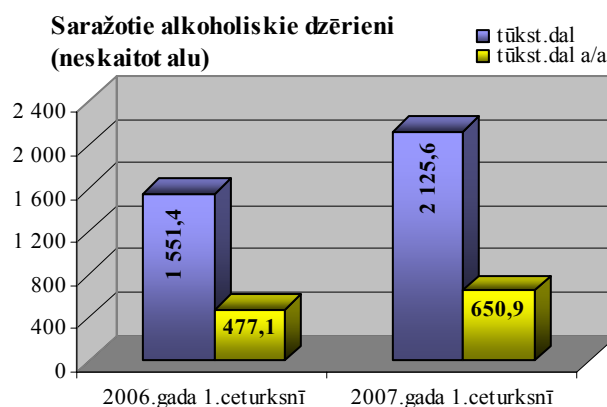
Kopumā **2007.gada 1.ceturksnī** Latvijā ievesti jeb importēti 305,3 tūkst. dal a/a spirta, kas ir divpadsmit reizes vairāk kā pērnā gada pirmajos mēnešos.

Spirtu Latvijā šī gada pirmajos trīs mēnešos ieveduši pieci akcīzes preču noliktavu turētāji no Igaunijas un citām ES dalībvalstīm, kā arī no Ukrainas.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

Alkoholisko dzērienu ražošana **2007.gada 1.ceturksnī** veikta 16 akcīzes preču noliktavās, vienā noliktavā veikta aromatizatoru un ekstraktu ražošana, divās – alkoholu saturošo ekstraktu un esenču fasēšana un izplatīšana. Minētie komersanti apskatāmajā laika periodā **saražojuši 21 miljonu litru alkoholisko dzērienu.**

2007.gada 1.ceturksnī Latvijā kopumā saražoti 2125,6 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir par 40% vairāk kā pērnā gada 1.ceturksnī. Tomēr salīdzinājumā ar 2006.gada vidējo mēneša rādītāju, palielinājums ir par nepilniem 11%.

Latvijā alkoholisko dzērienu ražošanas apjomu pieaugumu veicina stabils alkohola patēriņa

pieprasījuma kāpums. No valstī saražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem (neskaitot alu) 2007.gada pirmajā ceturksnī:

- 38% realizēti Latvijā;
- 30% eksportēti uz trešajām valstīm (lielākoties uz Kanādu un ASV);
- 14% izvesti uz ES dalībvalstīm (galvenokārt Lietuvu, Kipru un Igauniju).

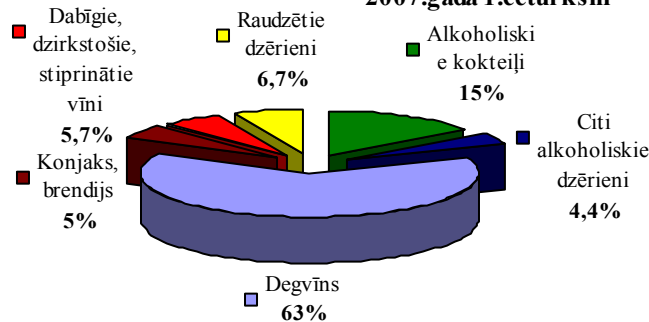
7.attēls

Latvijā ražoto dzērienu (neskaitot alu) sortimentā dominē degvīns – 63%. Lai arī $\frac{2}{3}$ no saražotā degvīna apjoma tiek izvesta no Latvijas, lielākoties uz ASV un Kanādu, degvīns no valstī ražoto dzērienu sortimenta ir populārākais dzērienu veids arī Latvijas patērētājiem.

Alkoholiskie kokteiļi saražoto dzērienu sortimentā sastāda 15%, savukārt konjaks/brendijs - 5%.

Vīni un citi raudzētie dzērieni ieņem stabilu vietu (attiecīgi 6 un 7% īpatsvara) Latvijā ražoto dzērienu sortimentā un to apjomi būtiski nemainās gadu griezumā.

Latvijā ražoto dzērienu struktūra (neskaitot alu)
2007.gada 1.ceturksnī

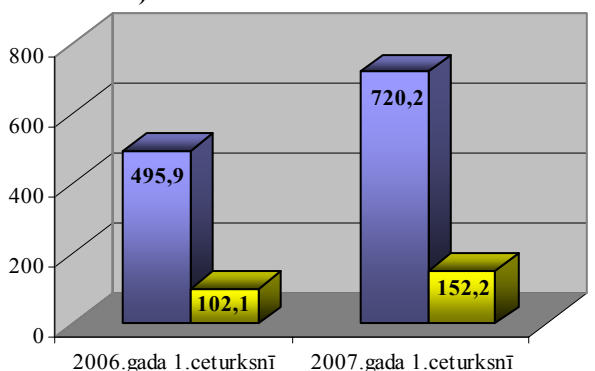

5. Alkoholisko dzērienu ievēšana un imports

2007.gada 1.ceturksnī akcīzes preču noliktavās Latvijā kopumā no ES dalībvalstīm un trešajām valstīm ievesti **1375 tūkst. dal alkoholisko dzērienu**, no kuriem aptuveni puse izlaista brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā.

8.attēls

Brīvā apgrozījumā izlaistie ievestie/importētie alkoholiskie dzērieni (neskaitot alu)

2007.gada 1.ceturksnī brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā **izlaisti 720,2 tūkst. dal ievesto jeb importēto alkoholisko dzērienu**, kas ir par 45% vairāk kā pērnā gada pirmajos mēnešos (skat. 3.pielikuma 1.tabulu).

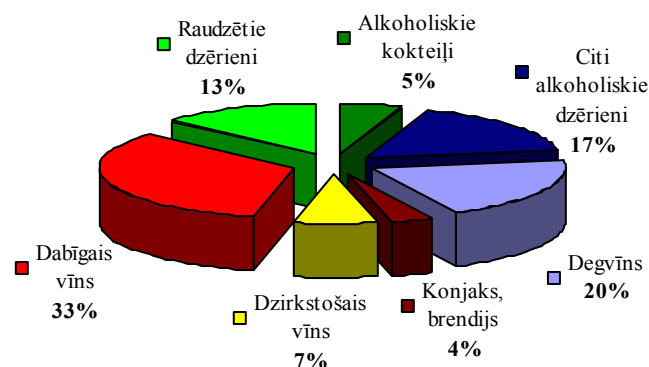
Skatoties pēc absolūtā alkohola satura, dzērienu apjomi ir auguši vēl straujāk – pieaugums par 49% salīdzinājumā ar pērnā gada 1.ceturkšņa rādītājiem, kas liecina, ka importēto dzērienu sortimentā

palielinās stiprā alkohola īpatsvars. Ja pērn vidējais ievesto dzērienu stiprums bija 20, tad šogad jau 21 tilpumprocenti.

Ievesto un importēto alkoholisko dzērienu struktūrā (neskaitot alu) 2007.gada 1.ceturksnī dominē dabīgi raudzētie dzērieni - dabīgie vīni (33%), pārējie raudzētie dzērieni un dzirkstošie vīni (īpatsvars attiecīgi 13% un 7%). Šo dzērienu grupās vērojams arī palielinājums salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgā perioda rādītājiem – dzirkstošais vīns +36%, dabīgais vīns un pārējie raudzētie dzērieni +20% katrs.

Tomēr lielāko pieaugumu salīdzinājumā var vērot degvīna un citu stipro jeb „spirtoto” dzērienu grupās, kas saistīts ar 2006.gada 1.janvārī veikto akcīzes nodokļa likmju palielinājumu stiprajam alkoholam, kad pirms likmju palielinājuma, tirgus tika pārpludināts ar stipro alkoholu un pērnā gada sākumā brīvā apgrozījumā lielākoties tika laisti dabīgi raudzētie produkti (vīns, alus un citi), kuriem nodokļa likmes netika mainītas. Ievesto alkoholisko dzērienu sortimentā „spirtotie” dzērieni kopumā sastāda 46%, aptuveni puse no tiem ir degvīns un tam līdzīgie uzņēmumi.

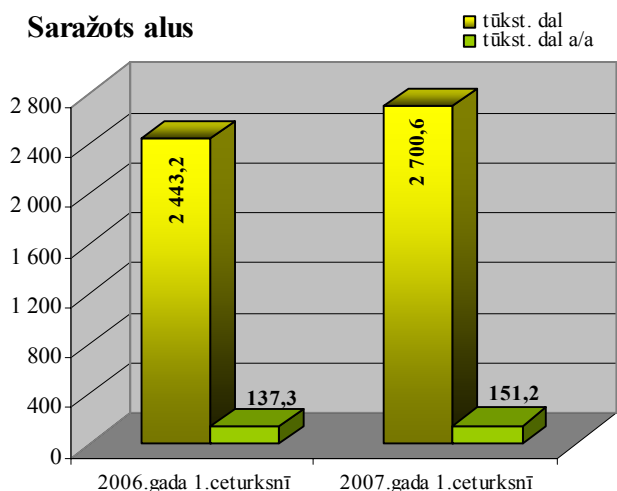
Ievesto/importēto dzērienu struktūra (neskaitot alu) % no daļ
2007.gada 1.ceturksnī

6. Alus aprīte

Alus Latvijā šī gada pirmajā ceturksnī tika saražots četras reizes vairāk kā pārējie alkoholiskie dzērieni kopā ņemot. Alus ražošanu 2007.gada 1.ceturksnī veikuši 18 komersanti, kas kopumā saražojuši 27 miljonus litru alus.

10.attēls

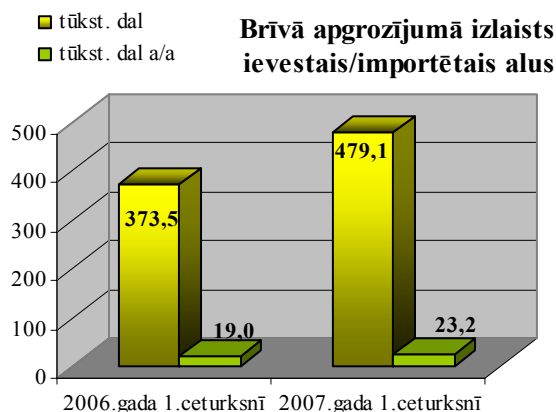
2007.gada 1.ceturksnī alus Latvijā saražots 2701 tūkst. dal apjomā, kas ir par 11% vairāk kā pērnā gada 1.ceturksnī (skat. 1.pielikuma 1.tabulu).

Saskaņā ar alus ražotāju deklarēto informāciju, 87% no saražotā alus tiek realizēts Latvijā. 2007.gada pirmajā ceturksnī Latvijas tirgū vietējā ražojuma alus apjomi ir par 10% lielāki kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Latvijā realizētā alus vidējais stiprums sastāda 5,5 tilpumprocentus.

No Latvijas kopumā izvesti 10% no šī gada 1.ceturksnī valstī saražotā alus, pie tam 97% uz Lietuvu un Igauniju. No Latvijas izvestā alus vidējais stiprums sastāda 6,7 tilpumprocentus.

2007.gada 1.ceturksnī Latvijā alus tika ievests izlaišanai brīvam apgrozījumam salīdzinoši nelielos apjomos – **479 tūkst. dal**, kas pamatā saistīts ar to, ka Latvijā priekšroka tiek dota vietējā ražojuma alum.

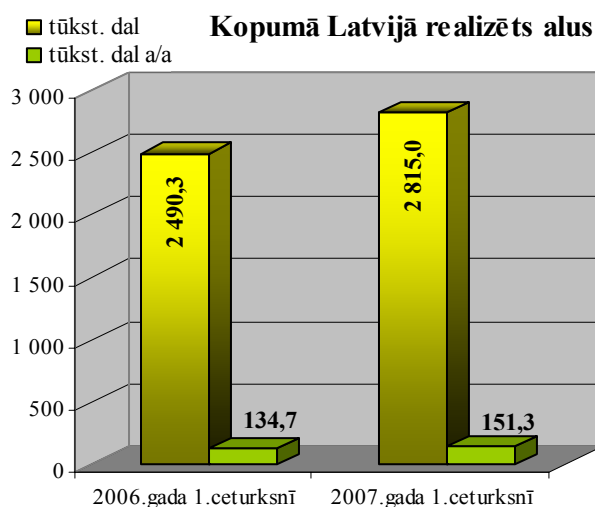
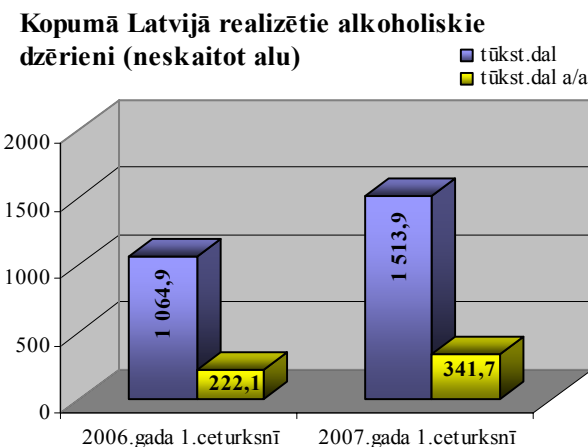
Salīdzinājumā ar 2006.gada pirmajiem mēnešiem, ievestā alus apjomi palielinājušies par 28% (skat. *4.pielikuma 2.tabulu*), lai arī nedaudz samazinājies ievestā alus vidējais stiprums – no 5 uz 4,8 tilpumprocentiem.

7. Alkohola kopējā realizācija Latvijā

Par kopējo alkohola realizāciju valstī var uzskatīt Latvijas alkoholisko dzērienu ražotāju un ievestās no ES dalībvalstīm un importētās no trešajām valstīm produkcijas novirzīšanu patēriņam Latvijā.

2007.gada 1.ceturksnī kopumā realizācijai Latvijā nodoti **15 miljoni litru alkoholisko dzērienu un 28 miljoni litru alus**.

Alkoholisko dzērienu realizācijas apjomi (neskaitot alu) palielinājušies par 42% salīdzinājumā ar pērnā gada 1.ceturkšņa rādītāju. Latvijā ražotā produkcija sastāda 53% no kopumā valstī realizētā apjoma.

Alus ir izteikti sezonāla prece un tā apjomi ziemas mēnešos Latvijas tirgū ir stipri zemāki kā vasarā. Tomēr alus realizācijas apjomi šī gada 1.ceturksnī ir par 13% augstāki kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Alus realizācijas sortimentā viennozīmīgi dominē (83%) Latvijā ražotā produkcija.

2007.gada 1.ceturksnī, pat neskatoties uz to, ka ir ziemas sezona, 65% no valstī realizācijai novirzītajiem alkoholiskajiem dzērieniem ir alus.

Degvīns un pārējie „spirtotie” alkoholiskie dzērieni kopējā alkohola realizācijā sastāda attiecīgi 10% un 13%.

Dabīgie un dzirkstošie vīni aizņem 9% īpatsvara kopējā dzērienu realizācijā, savukārt pārējie raudzētie dzērieni – turpat 4%.

6.pielikumā apskatāmi 2007.gada 1.ceturksnī Latvijā visvairāk realizēto alkoholisko dzērienu nosaukumi.

